

B8-0121/2017

25.1.2017

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimo

pagal Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 dalį

dėl teisinės valstybės krizės Kongo Demokratinėje Respublikoje ir Gabone
(2017/2510(RSP))

Hilde Vautmans, Petras Auštrevičius, Izaskun Bilbao Barandica, Marielle de Sarnez, Javier Nart, Carolina Punset, Pavel Telička
ALDE frakcijos vardu

**Europos Parlamento rezoliucija dėl teisinės valstybės krizės Kongo Demokratinėje Respublikoje ir Gabone
(2017/2510(RSP))**

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2016 m. rugsėjo 24 d. Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotojos Federicos Mogherini ir Komisijos nario Neveno Mimicos bendrą pranešimą, pateiktą po to, kai Gabono konstitucinis teismas paskelbė galutinius prezidento rinkimų rezultatus,
- atsižvelgdamas į 2016 m. rugsėjo 1 d. Afrikos Sąjungos pranešimą spaudai, kuriuo pasmerktas smurtas ir paraginta taikiai išspręsti po rinkimų kilusį konfliktą Gabone,
- atsižvelgdamas į 2016 m. rugsėjo 11 d. Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės atstovo spaudai pareiškimą dėl Gabono,
- atsižvelgdamas į 2016 m. rugpjūčio 29 d. ES rinkimų stebėjimo misijos preliminarų pranešimą,
- atsižvelgdamas į 2000 m. AKR valstybių grupės ir ES pasirašytą Kotonu susitarimą ir paskesnes jo peržiūras,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Chartiją ir Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
- atsižvelgdama į 2003 m. liepos 11 d. priimtą Afrikos žmogaus ir tautų teisių chartijos protokolą dėl moterų teisių Afrikoje, visų pirma į jo 9 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2016 m. rugsėjo 24 d. Afrikos Sąjungos, Jungtinių Tautų, Europos Sąjungos ir Tarptautinės Frankofonijos organizacijos bendrą pranešimą apie padėtį Kongo Demokratinėje Respublikoje,
- atsižvelgdamas į AKR ir ES jungtinės parlamentinės asamblėjos 2011 m. gegužės 18 d. rezoliuciją dėl iššūkių, susijusių su demokratijos ateitimi, ir konstitucinės tvarkos palaikymu AKR ir ES šalyse, 2013 m. lapkričio 27 d. rezoliuciją dėl teisinės valstybės principo laikymosi bei nešališko ir nepriklausomo teisminių institucijų vaidmens ir 2016 m. birželio 13 d. rezoliuciją dėl padėties prieš rinkimus ir saugumo padėties Kongo Demokratinėje Respublikoje,
- atsižvelgdamas į 2016 m. balandžio 7 d. vyriausiosios įgaliotinės ir pirmininko pavaduotojos Federicos Mogherini pranešimą apie politinę padėtį Kongo Demokratinėje Respublikoje po prezidento rinkimų,
- atsižvelgdamas į Gabono Konstituciją,
- atsižvelgdamas į Kongo Konstituciją,
- atsižvelgdamas į 2012 m. kovo 23 d. JT Žmogaus teisių tarybos rezoliuciją Nr. 19/36

dėl žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės,

- atsižvelgdamas į 2012 m. gruodžio 14 d. JT Generalinės Asamblėjos rezoliuciją Nr. 67/97 dėl teisinės valstybės principo taikymo nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis,
  - atsižvelgdama į 2002 m. Afrikos Sąjungos priimtą Deklaraciją dėl demokratiškų rinkimų Afrikoje principų,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi 2016 m. rugpjūčio 27 d. Gabone surengti prezidento rinkimai; kadangi 2016 m. rugpjūčio 31 d. kadenciją baigiantis Prezidentas Ali Bongo paskelbtas prezidento rinkimų nugalėtoju po to, kai Vidaus reikalų ministerija paskelbė preliminarius rezultatus, pagrįstus Nacionalinės rinkimų komisijos pateiktais rezultatais, pagal kuriuos jis surinko maždaug 5 600 daugiau balsų už savo pagrindinį konkurentą Jeaną Pingą; kadangi Jean Ping ir jo rėmėjai nedelsdami užginčijo ir pasmerkė šį rezultatą; kadangi Gibono konstituciniam teismui pateiktas skundas dėl tariamų rinkimų pažeidimų, kuriuo raginta perskaičiuoti balsus;
- B. kadangi tarptautiniai stebėtojai, visų pirma ES rinkimų stebėjimo misija nustatė rezultatų rinkimo pažeidimus, ypač Ali Bongo valdomoje *Haut-Ogooué* vietovėje; kadangi opozicija taip pat ragino perskaičiuoti balsus toje provincijoje, kurioje Prezidentas Ali Bongo gavo 95 proc. balsų ir kurioje rinkimuose dalyvavo 99 proc. piliečių, ir nurodė, kad rinkimuose dalyvavusių tos provincijos piliečių balsų būtų pakakę rinkimams laimėti; kadangi Gabono rinkimų komisijos nariams taip pat kilo klausimų dėl *Haut-Ogooué* balsų skaičiaus;
- C. kadangi ES rinkimų stebėjimo misija labai kritiškai vertino rinkimų procesą, ją ne kartą stengtasi įbauginti Gabone, ypač vykdant labai intensyvią šmeižto kampaniją spaudoje, taip pat ji susidūrė su Gabono valdžios institucijų, kurios, siekdamos diskredituoti misijos ataskaitą, pateikė skundą ir atliko ES rinkimų stebėjimo misijos vykdomo darbo tyrimą, grasinimais ir spaudimu;
- D. kadangi 2016 m. rugsėjo 24 d. Konstitucinis teismas paskelbė galutinius oficialius prezidento rinkimų rezultatus, kuriais patvirtinta Ali Bongo pergalė; kadangi vis dėlto skundo svarstymas neišskleidė visų abejonių dėl prezidento rinkimų rezultatų;
- E. kadangi Joseph Kabila Kongo Demokratinės Respublikos (KDR) prezidento pareigas eina nuo 2001 m.; kadangi Prezidento J. Kabilos kadencija baigiasi 2016 m. gruodžio 20 d. ir kadangi Kongo Demokratinės Respublikos prezidento įgaliojimai konstituciškai apriboti dviem kadencijomis ir kitus prezidento ir parlamento rinkimus iš pradžių buvo numatyta surengti iki 2016 m. pabaigos;
- F. kadangi pilietinei visuomenei labai pasipriešinus ir susivienijus 2015 m. nepavyko pirmasis bandymas iš dalies pakeisti KDR Konstituciją, kad prezidentas J. Kabila galėtų trečią kadenciją valdyti šalį; kadangi dėl tokių mėginimų visoje šalyje padidėjo politinė įtampa ir padaugėjo neramumų bei smurto;
- G. kadangi 2016 m. spalio 18 d. prezidentas J. Kabila ir opozicijos frakcija pasirašė

susitarimą dėl prezidento rinkimų atidėjimo iki 2018 m. balandžio mėn.; kadangi pagal šio susitarimo sąlygas prezidentas J. Kabila, kuriam leista likti valdžioje po 2016 m., paskyrė laikiną ministrą pirmininką Samį Badibangą – opozicijos narį, – kuriam būtų pavesta formuoti naują vyriausybę;

- H. kadangi po kelis mėnesius trukusių derybų 2016 m. spalio 18 d. susitarimo šalys 2016 m. gruodžio 31 d. pasiekė visuotinį ir visa apimančią politinį susitarimą;
  - I. kadangi, nors padėtis šiose dviejose šalyse labai skiriasi, ją vis tiek galima palyginti politinio nestabilumo ir smurto atžvilgiu;
  - J. kadangi užsitęsęs pareigų ėjimas suteikia galimybę sutelkti ir personalizuoti galią bei daryti įtaką privilegijoms ir korupcijai, taip pat yra nepalankus politinės klasės atnaujinimui;
  - K. kadangi vienas iš demokratijos ypatumų – konstitucijos laikymasis, apimantis valstybę, institucijas ir teisinės valstybės principą, taip pat laisvi ir sąžiningi rinkimai, kuriais galima taikiai perduodama asmenims, kurie teisėtai naudojami balsavimo teise, saviraiškos ir susirinkimų laisvė ir spaudos laisvė;
  - L. kadangi žmogaus teisių gynėjų grupės ne kartą pranešė apie tai, kad rengiantis rinkimams šalyse blogėja žmogaus teisių, žodžio, susirinkimų ir demonstracijų laisvės padėtis, įskaitant neproporcingos jėgos naudojimą prieš taikius protestuotojus, žurnalistus, politinius lyderius ir kitus asmenis;
1. apgailestauja, kad per pastaruosius keletą mėnesių abiejose šalyse vykstant demonstracijoms žuvo žmonių, ir reiškia nuoširdžią užuojautą aukų šeimoms ir KDR bei Gabono žmonėms;
  2. yra labai susirūpinęs dėl vis nestabilesnės padėties abiejose šalyse prieš rinkimus ir po rinkimų; primena valdžios institucijoms ir, visų pirma, prezidentams, kad jie atsakingi už visoje šalies teritorijoje gyvenančių piliečių apsaugą, ypač už jų apsaugą nuo piktnaudžiavimo ir nusikaltimų, ir už užduotį valdyti kuo griežčiausiai laikantis teisinės valstybės principo;
  3. griežtai smerkia visą vykdomą smurtą, žmogaus teisių pažeidimus, savavališkus suėmimus ir neteisėtus sulaikymus, ypač naudojimąsi teismų sistemomis ir smurtą bei bauginimus, su kuriais susiduria žmogaus teisių gynėjai, politiniai oponentai ir žurnalistai, spaudos laisvės ir saviraiškos laisvės pažeidimus prieš ir po prezidento rinkimų; ragina valdžios institucijas nedelsiant panaikinti visus žiniasklaidai taikomus apribojimus; ragina nedelsiant ir be jokių sąlygų paleisti visus politinius kalinius;
  4. ragina atlikti nepriklausomą ir objektyvų tyrimą dėl su rinkimais susijusio smurto ir įtarimų dėl šiurkščių žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių pažeidimų, ir pabrėžia, kad reikia užtikrinti, kad visi už tuos nusikaltimus atsakingi asmenys būtų patraukti atsakomybėn; be to, ragina ES ir AKR šalis, bendradarbiaujant su JT ir Afrikos Sąjunga, toliau atidžiai stebėti bendrą padėtį abiejose šalyse;
  5. atkreipia dėmesį į tai, kad saugumo padėtis pagerėjo, ir ragina visas šalis susilaikyti nuo tolesnių veiksmų, kuriais būtų galima pakenkti šalių taikai ir stabilumui; ragina visus

- politinius veikėjus, kurie šiuo metu dalyvauja priešrinkiminiuose ir porinkiminiuose nesutarimuose, elgtis atsakingai ir susivaldyti bei visus galinčius kilti nesutarimus spręsti esamais konstituciniais ir teisiniais būdais;
6. ragina valdžios institucijas imtis visų reikiamų priemonių, kad visomis aplinkybėmis būtų užtikrinta pagarba demokratijos, teisinės valstybės, gero valdymo ir žmogaus teisių principams, įskaitant saviraiškos laisvę ir spaudos laisvę;
  7. atkreipia dėmesį į kai kurių opozicijos rėmėjų sprendimą palankiai reaguoti į išrinkto Prezidento Ali Bongo 2016 m. lapkričio 14 d. paskelbtą raginimą pradėti dialogą, kad būtų pasirengta būsimiems rinkimams, visų pirma parlamento rinkimams, kurie vyks 2017 m.; vis dėlto nurodo, kad opozicijos lyderis Jean Ping atsisako jame dalyvauti ir pats nori pradėti nacionalinį dialogą; išreiškia abejones dėl tokių procesų svarbos ir pabrėžia, kad nedelsiant reikia pradėti atvirą ir skaidrią taikinimo procedūrą, kad būtų užbaigta po rinkimų kilusi krizė;
  8. ragina ES ir AKR šalis dalyvauti visapusiškame ir suderintame politiniame dialoge su Gabono vyriausybe, kad būtų pasiekti įsipareigojimai stiprinti demokratiją, gerą valdymą ir pagarbą žmogaus teisėms bei pagrindinėms laisvėms – vertybėms, kurios įvardytos Kotonu susitarime ir Afrikos Sąjungos steigiamajame akte;
  9. primena KDR pagal Kotonu susitarimą priimtus įsipareigojimus gerbti demokratijos, teisinės valstybės ir žmogaus teisių principus, kurie apima saviraiškos ir žiniasklaidos laisvę, gerą valdymą ir politinių pareigų vykdymo skaidrumą; pažymi, kad nevyksta dialogas su KDR valdžios institucijomis vadovaujantis Kotonu susitarimo 8 straipsniu, siekiant, kad būtų galutinai išaiškintas rinkimų procesas;
  10. apgailestauja, kad vyriausybė ir Nepriklausoma nacionalinė rinkimų komisija (NNRK) nesugebėjo surengti prezidento rinkimų per Konstitucijoje nustatytą terminą; ir toliau yra labai susirūpinęs dėl NNRK vaidmens veiksmingumo, nuo kurio dideliu mastu priklausys rinkimų proceso teisėtumas; primena, kad rinkimų komisija turėtų būti nešališka ir įtrauki institucija, turinti pakankamai išteklių išsamiam ir skaidriam procesui įgyvendinti;
  11. palankiai vertina [Kongo nacionalinės vyskupų konferencijos](#) (angl. *CENCO*) pastangas pasiekti bendrą susitarimą dėl politinio perėjimo; pripažįsta, kad reikia pereinamojo laikotarpio, per kurį prezidento pareigas galima eiti tik vadovaujant pereinamajai tarybai, kurioje labai svarbų vaidmenį atliks opozicija;
  12. palankiai vertina 2016 m. gruodžio 31 d. priimtą visuotinį ir visa apimančią politinį susitarimą; primena visoms šalims laikytis įsipareigojimo vykdyti šį susitarimą ir ragina juos taikyti visose jo srityse bei kuo greičiau priimti konkretų kitų rinkimų kalendorių; ragina ES ir valstybes nares visapusiškai remti taikių, skaidrių ir sąžiningų rinkimų organizavimą;
  13. griežtai smerkia bet kokius ir visus bandymus ilgiau pasilikti valdžioje neatsižvelgiant į piliečių valią ir taip pažeidžiant šalies konstituciją ir kitus įstatymus; ragina stiprinti AKR šalių tarpusavio dialogą, kaip priemonę, kuria užtikrinamas teisinės valstybės principo ir šalių konstitucijų laikymasis; ragina ES ir AKR šalis spręsti galimas būsimas politines krizes stiprinant politinį dialogą, kuris numatytas Kotonu susitarimo 8

straipsnyje;

14. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją KDR ir Gabono vyriausybei ir parlamentui, AKR ir ES ministrų tarybai, Komisijai, Tarybai, Rytų Afrikos bendrijai ir jos valstybių narių vyriausybėms, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgalotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Afrikos Sąjungos institucijoms ir Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui.